

Siyasal istikrar ve meşruiyet

HASAN BÜLENT KAHRAMAN

radikal, belli potansiyellere sahip unsurları merkezdeki ana partinin bünyesinde toplamak. Bu, ikili bir amaçtır. Bir yandan radikalizmin (doğru ya da yanlış) içini boşaltmak, onu eritmek, öte yandan da o gücü ek bir siyasal katkı olarak kullanmak. Bu yaklaşım örneğin 1970'lerde denenmiştir. O dönemde merkezde daha sağlam duran gövde parti, AP, 1970'te doğan parçalanmayı, Türkiye siyasetini 'cephe hükümetleri' ile zorlamak pahasına kendi tabanında toparlanmayı denemiştir.

İktidar, sönümleyici bir olgudur. Merkezin, siyaset ötesi unsurlarla da güçlendirildiği ülkelerde, örneğin Türkiye'de, merkezi tutmuş ve daha radikal talepleri olan siyasal anlayışların içleri orada boşaltılır ve sistemle bütünleştirilirler. RP bu gerçeğin son kanıtıdır. Ama, bunun geçici ve yeniden parlamaya yatkın bir 'üstünü örtme' işlemi olduğunu bilmek gerekir. Bugün DYP'nin yapmaya çalıştığı gene odur: Farklı taleplerle ortaya çıkan bir hareketi emerek boğmak. Gene 1960 ve 1970'lerde merkez sol, Ortanın Solu ve Demokratik Sol anlayışlarla benzeri bir girişimde bulunmuştu. CHP, daha radikal talepleri emerek onları sönümlemiş ve önemli bir dönüşüm

olanağını elinden kaçırmıştı.

Oysa, burada denebilecek şey biraz daha farklı olabilir. Merkez parti, ötekilerle belli bir 'koalisyon' deneyebilir. Kendi dışındaki siyasetleri bünyesine alır ve kendisini güçlendirirken, o talepleri de siyasallaştırma yolunu seçebilir. O takdirde demokratik bir dönüşüm sağlanabilir ve siyasal temsil gerçek işlevine kavuşturulabilir. Bütün bu girişimlerin gerekçesi olan siyasal istikrar da ancak o yoldan sağlanabilir. Çünkü, istikrar demokratik farklılığa izin verdiği oranda istenir bir şeydir. Hatta o taleplerin dile getirilebilmesi olanağıdır, siyasal istikrar. Yoksa, o doğrultuda denenmiş tüm girişimler yeni bir 'istikrarsızlığa' dönüşebilecektir. Eğer bir irade olarak ortaya koyulan talep meşru ise partiler küçülmelerine rağmen merkezi zorlayacaklardır. Siyasal bütünleşme değil parçalanma ve ayrışma büsbütün kökleşecektir. Türkiye, tam da bu noktada durmaktadır ve farklılıkları yok ederek devlet ideolojisini yüceltme anlamına gelen bir istikrarla demokrasi arasında bir seçim yapma zorunluluğunu yaşamaktadır. Bu, aslında siyasal meşruiyetle istikrar arasındaki bir seçimden başka bir şey değildir.

Bir süredir bu köşede altı çizilmeye çalışılan bir oluşum su yüzüne çıkarak tepkilerini toplamaya başlamıştır. Necmettin Erbakan, DYP'nin ve Tansu Çiller'in kendilerini arkadan hançerlediğini söylemektedir. Bu

yakınma, daha önce belirttiğim gibi, DSP'nin iktidara taşınmasındaki mananın anlaşılmasından kaynaklanmaktadır. Gerçekten de, bu son oluşumla birlikte DYP, 28 Şubat sürecine teslim olmuş ve o mantığı somutlamıştır. Türkiye'de bir sürecin ilk bölümünün bütün bütüne tamamlandığından söz açılabilir. Fakat, önemli olan bu hareketin şu ana kadar saptanan boyutlarının dışındaki anlamlarıdır. O da, doğrudan doğruya Türkiye siyasetindeki 'merkez' olgusuyla ilgilidir. Merkez solla merkez sağın işlevini bütünleştiren bu, 'nötralize etme' anlayışıdır ve siyasetin içini boşaltan da odur.

DYP'nin bugün yapmaya çalıştığı şeyi, aslında Türk siyasal sisteminin başından beri denemektedir: Daha